Feltevésünk szerint az ADC háromszög egyenlő szárú, és mivel C-nél levő szöge azonos az ugyancsak egyenlő szárú CDM háromszög C-beli szögével, a DAM és CDM szögek is egyenlőek. Emiatt az ADM háromszög köré írható k körnek a CD egyenes érintője, hiszen $DAM\sphericalangle$ a DM íven nyugvó kerületi szög, és a CDM szög egyenlő vele. Így a körhöz húzott szelődarabok tétele szerint

$$b^2 = c(a + c), \tag{1}$$

ahol $c = CM$. Rajzoljunk ezért egy $a/2$ sugarú k_0 kört, és ennek egy D pontjában mérjünk fel az érintőre egy b hosszúságú szakaszt, ennek végpontja legyen C. Kössük össze C-t k_0 középpontjával, ennek az egyenesnek C-től k_0-ig tartó darabja éppen c hosszúság, hiszen (1) most is igaz, és a szelő k_0-beli darabja éppen k_0 átmérője. (Mivel [1] jobb oldala c-nek monoton növő függvénye, csak egy pozitív c lehet megoldás.) Ha már ismerjük c-t, a CDM, ADC háromszögek, végül a keresett $ABCD$ trapéz könnyen előállíthatóak.

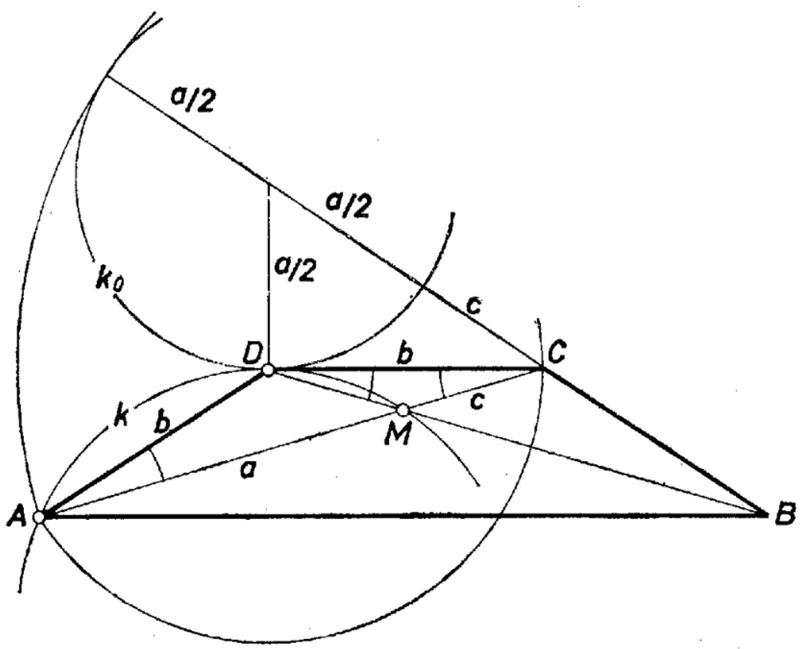

A szerkesztés akkor végezhető el, ha a b, c szakaszokkal egyenlő szárú háromszög szerkeszthető, vagyis $2c > b$. Mivel (1) ekvivalens a

$$(2c - b)(2b + c) = c(3b - 2a) \tag{2}$$

egyenlettel, ez olyan pozitív számokra, amelyekre (1) teljesül, akkor és csakis akkor igaz, ha $3b > 2a$, ez tehát a szerkeszthetőség feltétele. (Szemléletesen szólva, ha $2c$ már közel van b-hez, akkor a CDM háromszög nagyon lapos, M közel van a CD felezőpontjához, és AM közel van 1,5 AD-hez.)

Ha a CDM háromszög megszerkeszthető, a belőle kapott $ABCD$ trapéz mindig megfelelő, hiszen amikor a CDM háromszöghöz hasonló ABC háromszöget megszerkesztjük, abban (1) miatt AM hossza éppen a lesz. A feladat tehát mindig egyértelműen megoldható, ha $3b > 2a$, különben nincs megoldás.

Megjegyzés. Az (1) egyenlet az ún. aranymetszés egyenlete. Erről lapunkban már sokszor esett szó, például az 1979. évi novemberi szám 128. oldalán az F. 2209. megoldása során. Ott említettük, hogy ez a szerkesztés nem más, mint egy szakasz aranymetszés szerinti kettéosztása, ami viszont a szabályos ötszög Euklidésztől származó szerkesztésének az általánosítása. Az érdeklődők erről részletesen lapunk 1977. évi novemberi számában olvashatnak a 135. oldalon (lásd még KÖMAL 1962. májusi szám 201. oldala).